

Informatie over de MANSA vragenlijst

<i>Informatie over de MANSA vragenlijst</i>	1
<i>Hoe zou het instrument jou en je cliënt kunnen ondersteunen in het behandelproces?</i>	3
Rondom intake: ernst indicator	3
Tijdens de behandeling: vergelijking met eerdere meetpunten	3
<i>Totaalscore</i>	4
Gemiddelde score Kwaliteit van Leven	4
Meer lezen?	4

De Manchester Short Assessment of quality of life (MANSA) is een vragenlijst bedoeld om een indruk te krijgen van de kwaliteit van leven van de respondent. De MANSA is een zelfinvullijst. De respondent wordt gevraagd naar de huidige omstandigheden waarin hij of zij zich bevindt, en daarnaast welke gevoelens van welbevinden en tevredenheid de respondent heeft over verschillende gebieden van het leven (gezondheid, dagbesteding, wonen, sociale relaties, financiën en gevoel van veiligheid). Het instrument is, doordat het niet gekoppeld is aan symptomen, breed inzetbaar voor allerlei doelgroepen en de algemene populatie. Van de MANSA bestaan verschillende versies. Binnen Rivierduinen wordt de versie van 16 items gebruikt.

In de MANSA-16 zijn er 4 vragen over de huidige situatie van de respondent waarop 'ja' of 'nee' geantwoord kan worden. Dit zijn de 'objectieve items'. Gevraagd wordt naar het hebben en ontmoeten van vrienden/kennissen. Daarnaast over het beschuldigd worden van een misdrijf en het slachtoffer zijn van lichamelijk geweld.

Daarnaast zijn er 12 vragen die vragen naar de tevredenheid en welbevinden. De zogenoemde 'subjectieve items'. Deze vragen hebben 7 antwoordmogelijkheden: 1 (kan niet slechter), 2 (ontevreden), 3 (meestal ontevreden), 4 (gemengd, tevreden en ontevreden), 5 (meestal tevreden), 6 (tevreden), 7 (kan niet beter). De vragen betreffen het leven als geheel, werk/geen werk hebben, financiën, het aantal en de kwaliteit van vriendschappen, vrije tijd, woonsituatie, persoonlijke veiligheid, personen met wie samengeleefd wordt, het seksuele leven, relaties met familie, fysieke gezondheid en psychische gezondheid.

De vragenlijst genereert een gemiddeld totaalscore gebaseerd op de 12 subjectieve vragen. Hoe hoger de gemiddelde score, hoe hoger de tevredenheid van de respondent over de kwaliteit van zijn/haar leven.

In Questmanager kunnen de resultaten van een respondent worden vergeleken met één normgroep ('patient'). Er wordt vermeld of de respondent 'zeer laag', 'laag', 'beneden gemiddeld', 'gemiddeld', 'boven gemiddeld', 'hoog', of 'zeer hoog' scoort in vergelijking tot de normgroep.

Hoe zou het instrument jou en je cliënt kunnen ondersteunen in het behandelproces?

Rondom intake: ernst indicator

Door de brede opzet van de MANSA is het een geschikt instrument om als ‘ernst indicator’ rondom de intake in te zetten. Vergelijk de scores van de cliënt met de vergelijkingsgroep ‘patiënten’. Hieronder volgen een aantal zaken waar je rekening mee kan houden bij het interpreteren van de resultaten:

- Wat is de gemiddelde score van jouw cliënt? Ligt dit onder of boven het gemiddelde van de (gemiddelde normgroep in Questmanager = 4,56)?
- Bekijk de individuele items. Zijn er specifieke vragen waarop jouw cliënt opvallend hoog of laag scoort? Zo kun je goed aansluiten bij de cliënt en deze probleemgebieden of juist sterke gebieden van iemands leven verder bespreekbaar maken. Bijv. “ik zie dat je hebt aangegeven dat je ‘ontevreden bent met het aantal en de kwaliteit van uw vriendschappen’, zou je daar wat meer over kunnen vertellen?”
- In de gemiddelde score zijn alleen de ‘subjectieve’ vragen meegenomen. Bekijk ook de antwoorden op de ‘objectieve’ items (nr 5, 6, 10 en 11).
- Zijn er opvallende verschillen tussen de MANSA scores en wat de cliënt heeft verteld? Zo ja, exploreer verder in het gesprek!
- In Questmanager is geen afkapwaarde opgenomen voor de MANSA, hierdoor zijn er geen groene en rode vlakken te zien in de grafiek.

Tijdens de behandeling: vergelijking met eerdere meetpunten

De MANSA is voldoende sensitief gebleken om veranderingen in kwaliteit van leven te meten tijdens een behandeling. Door een meting te vergelijken met eerdere metingen, kun je bekijken of de cliënt meer, minder of dezelfde kwaliteit van leven ervaart. Questmanager geeft aan of een score ‘significant’ is veranderd. Dat wil zeggen: is de verandering echt een verandering te noemen en is deze niet te wijten aan de meetonnauwkeurigheid van het instrument? Dit wordt ook wel de ‘reliable change¹’ genoemd.

Een aantal zaken om naar te kijken bij de interpretatie in het geval van meerdere metingen: Hoe is het beloop...

- ...van de kwaliteit van leven, is er een ontwikkeling waar te nemen: verbetering? verslechtering? stabiliteit? grillig patroon?

Zijn er opvallende verschillen tussen de ontwikkeling van de scores en wat de cliënt heeft verteld? Zo ja, exploreer verder!

¹ NB niet voor alle vragenlijsten is een reliable change score in Questmanager beschikbaar

Een suggestie voor een te volgen stappenplan om de resultaten met de cliënt te bespreken (met dank aan het Trimbos Instituut, Doorbraakproject ROM):

- *Herkennen* (Is de informatie te plaatsen?) Bijv.: “Er komt naar voren dat... herkent u dat?”
- *Begrijpen* (Kunnen we de resultaten uit de vragenlijst(en) verklaren?) Bijv.: “Wat maakt dat u hierop deze score heeft?” of: “Hoe heeft u dit zo lang kunnen volhouden” of: “Wat gaat er nu anders?”
- *Waarderen* (Wat vinden cliënt en behandelaar van de resultaten?) Bijv.: “Wat betekenen deze resultaten voor u en uw naaste(n)?” of: “Bent u hiermee tevreden?”
- *Handelen* (Welke actie is nodig?) Bijv.: “Wat betekenen de resultaten voor uw behandeldoelen?”, “Hoe gaan we verder met de behandeling?”

Totaalscore

Gemiddelde score Kwaliteit van Leven

De gemiddelde score van de kwaliteit van leven wordt berekend door alle antwoorden op de subjectieve vragen te nemen en deze te delen door het aantal vragen dat is beantwoord. Let op, met vraag 2&3 en vraag 13&14 is iets bijzonders aan de hand. Voor vraag 2 moet het antwoord op vraag 2 meegenomen worden, wanneer de respondent een betaalde baan heeft en het antwoord op vraag 3 als de respondent geen betaalde baan heeft (beide zijn in feite vraag 2). Het antwoord op vraag 13 moet meegenomen worden als de respondent samenwoont (zie vraag 13) en het antwoord op 14 moet meegenomen worden als de respondent alleen woont. De subjectieve vragen zijn (zoals deze in Questmanager zijn genummerd): 1, (2 of 3), 4, 7, 8, 9, 12, (13 of 14), 15, 16, 17, 18. Als alle vragen zijn ingevuld, zijn dat 16 vragen.

Een hogere score betekent een betere kwaliteit van leven.

Meer lezen?

Meer achtergrondinformatie over de MANSAs? De volgende wetenschappelijke publicaties zijn beschikbaar over de ontwikkeling en eigenschappen van de MANSAs (op te vragen bij de bibliotheek van Rivierduinen).

Priebe, S., Huxley, P., Knight, S., & Evans, S. (1999). Application and results of the Manchester Short Assessment of Quality of Life (MANSAs). *Int J Soc Psychiatry*, 45(1), 7–12.

doi:10.1177/002076409904500102

Van Nieuwenhuizen, C. J.-d. R., EAW; Nugter, MA (2017). *MANSAs Manchester Short Assessment of Quality of Life. Handleiding*.